พระพุทธศาสนา สามารถพัฒนาบุคคลและสังคมตามหลัก "ภาวนา 4" คือ ประการที่หนึ่ง กายภาวนา มุ่งเน้น การพัฒนากาย การฝึกอบรมกายให้รู้จักเป็นระบบ ระเบียบ และส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาตนเอง รวมทั้งเข้าใจ ระบบความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพให้เกิดความยั่งยืน รวมทั้งงานวิจัยต่อมา

7.2 รูปแบบการจัดการสุขภาวะแบบองค์รวมเพื่อประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคกลางตอนบน (WARUNCHAYA MODEL)

1. รูปแบบด้านสุขภาวะทางกาย (ฉันทะ) รูปแบบการดูแลสุขภาวะทางกายแบบองค์รวมเพื่อประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคกลางตอนบนตามหลักฉันทะในที่นี้หมายถึง 1.หน่วยงานมีนโยบายการสร้างจิตสำนึกให้กับบุคลากรเพื่อการดูแลสุขภาวะของประชาชน 2.หน่วยงานสนับสนุนงบประมาณในการดูแลสุขภาวะของประชาชนอย่างเต็มที่ 3. โครงการและกิจกรรมต่างๆ ของหน่วยงานสามารถบริการประชาชนด้านสุขภาวะอย่างเพียงพอต่อความต้องการ 4.มีการจัดหาอุปกรณ์/เครื่องมือสมัยใหม่มาปรับใช้เพื่อการจัดการสุขภาวะของประชาชนอย่างต่อเนื่อง 5.มีการจัดหาอุปกรณ์/เครื่องมือสมัยใหม่มาปรับใช้เพื่อการจัดการสุขภาวะของประชาชนอย่างต่อเนื่อง และ 6.หน่วยงานมีการให้กำลังใจแก่บุคลากรและประชาชนต่อการดำเนินด้านสุขภาวะอย่างมาก 7.หน่วยงานมีการจัดการระบบ กลไกต่างๆ เพื่อรองรับงานด้านสุขภาวะของประชาชนอย่างเต็มที่ซึ่งจะนำมาสู่การเกิดวิริยะ คือ ความเพียรมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของนัฏยาภรณ์ แก้วป้องปก และพายัพ แสงทอง (2556) ได้ทำการศึกษา การมีส่วนร่วมและการเสริมพลังอำนาจของหุ้นส่วนสุขภาพคนตำบลชาติตระการในการวางแผนควบคุมป้องกันโรคไม่ติดต่อในชุมชน ปี 2556 พบว่า ประชาชนร่วมกันกำหนดแผนปฏิบัติการ (Action plan) ในการแก้ไขปัญหาภายใต้แนวคิดหลักการ "ร่วมกันสร้างสุขภาพดี ตามวิถีคนตำบลชาติตระการ" ซึ่งการกำหนดแผนจัดขึ้นในเวทีการประชุมแผนจัดสรรงบประมาณกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับตำบล ผลการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการวางแผนแก้ไขปัญหานำไปสู่ การระดมภาคีเครือข่ายหุ้นส่วนด้านสุขภาพเหล่านี้ ได้รับการพัฒนาศักยภาพและการเสริมพลังอำนาจ (Empowerment) ก่อเกิดนวัตกรรมจากปราชญ์ชาวบ้าน และภูมิปัญญาท้องถิ่น สอดคล้องกับงานวิจัยของการเสริมสร้างพลังอำนาจให้กับประชาชนในการต่อรองเพื่อการพัฒนาสุขภาวะและอัตราของการความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินที่เป็นผลพวงของการทำลายระบบสิ่งแวดล้อมซึ่งสุดก็ย้อนกลับมาทำร้ายประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณโดยรอบ ด้วยการเกิดโรคต่างๆ จนถึงภาวะซึมเศร้าที่ไม่สามารถจะประกอบอาชีพได้และมีอัตราเสี่ยงต่อฆ่าตัวตาย

2. รูปแบบด้านสุขภาวะทางสังคม (วิริยะ) รูปแบบการดูแลสุขภาวะทางกายแบบองค์รวมเพื่อประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคกลางตอนบนตามหลักวิริยะในที่นี้หมายถึง 1.บุคลากรมีความขยันหมั่นเพียรในการทำงานด้านสุขภาวะ 2.งบประมาณมีผลที่สำคัญอย่างมากที่จะทำให้การดำเนินด้านสุขภาวะประสบผลสำเร็จ 3.หน่วยงานมีการส่งเสริม